

UN FABRICANT AUTOHTON

Iurie Colesnic,
Scriitor, Republica Moldova

Abstract: Stefan Sarbu, graduated the Liceum nr.1 in Chisinau and the Tehnological Institute from Sain Petersburg. He is considered to be the founder of the heavy industry in Basarabia. As a municipal adviser he helped to change the image of Chisinau. He died tragically, being killed by burglars in 1918.

Numele de familie Sârbu în Basarabia a avut o largă răspândire. Se datorează acest fapt relațiilor speciale care au existat între Serbia și Rusia, iar Basarabia era capul de pod de unde sârbiții își pregăteau eliberarea de sub jugul otoman. În Chișinău a existat o mahala sârbească, iar unul dintre principii sârbi Cara-Gheorghe e înmormântat la cimitirul Central de pe str.Armeană.

A fost un poet Ioan Sârbu din Mășcăuți, boiernaș care în timpul ocupației țariste și-a tipărit opera în limba română. A existat și serie de revoluționari care au purtat același nume de familie Sârbu. Așa s-a remarcat în lupta din ilegalitate Elena Sârbu și Constantin Sârbu fiind în opoziție drastică față de autorități. Iar la finele sec.XX numele Sârbu a fost din nou foarte popular grație unui

mare pictor născut la Chișinău, Andrei Sârbu.

Dar nicăieri nu se pomenește despre un om neobișnuit, despre un bun inginer Ștefan Sârbu care în anele de arhivă se întâlnește sub numele de Stepan Ivanovici Serbov sau Serbov-Sârbu. Absolvent al Gimnaziului nr. 1 din Chișinău, promoția 1868, el și-a făcut studiile superioare la Institutul Tehnologic din Sankt Petersburg, unde a învățat până în 1873. În 1876 a efectuat o călătorie în America, la renumita expoziție de la Philadelphia, iar în 1884 a construit la Chișinău prima uzină mecanică cu turnătorie de fontă, o întreprindere care a fost bunică uzinei de tractoare de astăzi.

A condus această întreprindere până în 1900, când a dat-o în arendă unui alt om de afaceri, el fiind preocupat mai mult de treburile obștești: consilier municipal, consilier la Zemstvă, judecător de pace, președinte al Secției Chișinău a Societății tehnice din Rusia și al Secției Societății muzicale imperiale.

Aceste date biografice capătă o altă rezonanță în momentul când sunt scrise chiar de Ștefan Sârbu, care a răspuns rugăminții primite din partea preotului Nicolae Lașcov care avea misiunea să editeze o ediție aniversară „*Kishinevskaya oblastnaya, vposledstviu gubernskaya, nyne pervaya gimnaziya (12.09. 1833 – 12.09.1908)*” (Chișinău, 1908).

În scurtele evocări memorialistice autorul remarcă: „*Absolvind gimnaziul în 1868 am fost admis la Institutul Tehnologic din Petersburg, secția mecanică, în care se studia timp de 4 ani. În 1872 a fost prelungit cursul de studii până la cinci și*

